

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8448 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Høring - NVEs grunnlagsrapport for kontrollstasjon under elsertifikatorordningen

Viser til høringsbrev av 11.02.2014 Bellona takker for anledningen til å komme med våre høringsinnspill til «NVEs grunnlagsrapport for kontrollstasjon under elsertifikatorordningen».

Bakgrunn

Bellona har jobbet for å få på plass en elsertifikatorordning siden slutten av 1990-tallet. Da en avtale endelig kom på plass med Sverige om en felles ordning i desember 2010 var dette et avgjørende punkt for å sikre en klimavennlig energitilgang i Norden, og sikre mulighetene for utslippskutt i årene fremover.

På 90 og 00-tallet var det en rekke klimaprosjekter som ble lagt på is av frykt for at det ikke skulle være tilgjengelig kraft i markedet til å dekke behovet. Flere elektrifiseringsprosjekt i Nordsjøen ble bl.a. ikke realisert på denne bakgrunn. For at Norge skal lykkes med våre målsetninger om å kutte de nasjonale utslippene av klimagasser i henhold til internasjonale avtaler og klimaforliket innen 2020, og ytterligere videre frem mot 2030 og 2050, trenger vi mer fornybar kraft som kan brukes til konvertering fra fossile energikilder til fornybar kraftbruk i alle sektorer. Dette var hovedårsaken til at Bellona jobbet for å få på plass den ordningen vi har i dag.

Elsertifikatorordningen skal utløse 26,4 TWh med ny fornybar kraft i det norsk-svenske markedet frem mot 2020. I de senere år har det oppstått en frykt for kraftoverskudd i det nordiske markedet i årene fremover, med stadig lavere priser som resultat.

Over 50% av Norges energiforbruk kommer fra fossile kilder. Utsiktene til et kraftoverskudd bør etter Bellonas mening sees på som en mulighet heller enn som en utfordring. Mulighetene for konvertering fra fossile energikilder til fornybar kraft er store. Klimakur utredningen¹ fra 2010 viser mye av dette potensialet, f.eks. kan det nevnes elektrifisering av installasjoner på norsk sokkel, elektrifisering av bilparken, utfasing av oljefyr osv.

Samtidig ser vi at resten av Europa er i full gang med en energiomlegging i fornybar retning. Denne utviklingen innebærer en økt bruk av uregulerbar kraft. Et fremtidig fornybart europeisk energisystem vil derfor ha behov for økt kraftutveksling. En økt utbygging av mellomlandsforbindelser vil kunne bidra til en god og stabil kraftforsyning basert på fornybare

¹ <http://www.miljodirektoratet.no/klimakur/>

energikilder, der hvert land og region gjør bruk av sine lokale komparative fortrinn for fornybar energiproduksjon.

Bellona mener at det er med dette som bakgrunn at veien videre for elsertifikatmarkedet må sees. Dette er en villet utbygging av det vi trenger mer av for å klare omstillingen til fornybarsamfunnet med tilhørende reduksjon i utslipp av klimagasser. Bellona ser frem til den kommende energimeldingen og en aktiv klimapolitikk som tar i bruk det handlingsrommet som elsertifikatorordningen skaper for gode klima og miljøtiltak.

Nedenfor følger Bellona konkrete kommentarer til «NVEs grunnlagsrapport for kontrollstasjon under elsertifikatorordningen».

Kommentarer til høringen

Etter to år med el-sertifikater så har det vist seg at det er en raskere investeringstakt i Sverige enn i Norge. Dette skyldes flere faktorer, men forskjellige rammebetingelser i Sverige og Norge bidrar helt klart til at en større del av utbyggingene kommer og vil komme i Sverige dersom myndighetene ikke sikrer like rammebetingelser for investorer og utbyggere.

El-sertifikatsystemet har vært utformet for å sikre både teknologinøytralitet i forhold til teknologistøtte samtidig som det skal sikre at de samfunnsøkonomisk mest lønnsomme prosjektene bygges ut først.

Dagens ordning med forskjellige rammebetingelser knyttet til norske og svenske kraftutbygginger ivaretar imidlertid ikke intensjonen om å bygge ut de beste prosjektene. Forskjeller i avskrivningsregler og «grace-period» for når endelig frist for å kunne motta el-sertifikater har bidratt til å redusere lønnsomheten for fornybarinvesteringer i Norge og øke risikoen for investorer.

Dagens forskjellige utforming av regelverket i de to landene er derfor bestemmende for hvor investeringene blir gjennomført, og i motstrid til intensjonene med el-sertifikatmarkedet sikrer det ikke utbygging av de samfunnsøkonomisk mest lønnsomme prosjektene.

Fastsetting av elsertifikatkvoter i TWh i loven

Bellona støtter NVEs forslag om at elsertifikatkvotene fastsettes i TWh i loven. Dette er positivt for å sikre at vi når målet om å bygge ut 26,4 TWh og reduserer risikoen for investorer.

Sikre like rammebetingelser for norske og svenske utbyggere og investorer

Isolert sett er det viktigste at det bygges ut mer fornybar energi i Norge og Sverige, for å sikre utfasing av fossile energikilder, og mindre viktig hvor det bygges ut, så lenge det er gode overføringsmuligheter.

Slik som rammebetingelsene er i dag, er vi imidlertid ikke sikret at det er de billigste og beste prosjektene som bygges ut. Bellona anbefaler derfor to endringer for å sikre like vilkår for norske og svenske utbyggere og investorer.

1. Avskrivningsreglene i Sverige og Norge favoriserer utbygginger i Sverige. Bellona foreslår derfor at avskrivningsreglene mellom de to landene harmoniseres for å sikre en mest mulig effektiv sertifikatordning. Eventuelt tapte skatteinntekter for staten ved å endre norske avskrivningsregler for utbygging av fornybarkraft vil ventelig kompenseres ved økt skatteinngang fra økt utbygging og inntjening fra nye sertifikatfinansierte fornybarutbygginger.
2. Fra investors og utbyggers standpunkt er det stor risiko knyttet til en endelig tidsfrist på 31.12.2020. Dette er en risiko investorer og utbyggere i Sverige ikke har, da de der vil få sertifikater også etter 31.12.2020, men fratrukket tiden de «har gått over» tidsfristen.

Bellona oppfatter det som uheldig at utbyggere kan straffes for ikke å nå en tidsfrist, da de ikke selv alltid har prosjekt kontroll over alle aspekter for å sikre at prosjektet er i drift før tidsfristens utløp. Manglende fremdrift i nettutbygging er en av faktorene som kan medføre at et prosjekt ikke rekker fristen den 31.12.2020.

Bellona foreslår derfor at også norske utbyggere gis mulighet for å motta sertifikater for oppstart etter 2020, på lik måte som det som er reglene i Sverige i dag. En slik fleksibilitet er etter Bellonas oppfatning fornuftig tatt i betraktning behovet for å redusere risikoen for utbygger og investorer og således bidra til et mer gunstig investeringsklima for bransjen.

Avgift for manglende annullering av elsertifikater

Dagens ordning knyttet til avgiftslegging av manglende annullering av sertifikater rapporteres av NVE å fungere etter hensikten og Bellona støtter derfor NVEs forslag om å videreføre dagens ordning uten endringer.

Med vennlig hilsen

Martin Hviid Nielsen

Rådgiver klima, energi og transport

Janne R. Stene

Leder renere energi